

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO
NR. IX-705 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino siekis sudaryti sąlygas Lietuvos šaulių sąjungos (toliau – ir LŠS) bepiločių orlaivių (dronų) padalinių priskyrimui prie Lietuvos kariuomenės. Tai leistų LŠS oficialiai veikti su kariuomene bendruose mokymuose ir pratybose bei operacijose.

Šiuo metu LŠS naudojami bepiločiai priskiriami civiliniams bepiločiams orlaiviams, kurių naudojimui taikomi ribojimai, pavyzdžiui, skraidymui virš karinių teritorijų, karinių teritorijų filmavimui, fotografavimui ar vizualizavimui kitu būdu. Priskyrus LŠS naudojamus bepiločius orlaivius prie krašto apsaugos sistemos institucijų naudojamų bepiločių orlaivių, teisine prasme jie taptų lygiaverčiai, jų naudojimo tvarką nustatytų kariuomenės vadas. Jų naudojimui nebūtų taikomi ribojimai skraidymui virš karinių teritorijų, karinių teritorijų filmavimui, fotografavimui ar vizualizavimui kitu būdu. LŠS galėtų pati pasitvirtinti vidines taisykles ar standartines veiklos procedūras, kuriose nustatytų konkrečią karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar vizualizavimo kitu būdu tvarką. Pagal ją, pavyzdžiui, LŠS narys dronų operatorius, norėdamas skraidinti droną virš karinės teritorijos, LŠS štabo budėtojai pateiktų koordinatas, kur ketina skraidinti droną LŠS interesais, pavyzdžiui, dalyvaujant mokymuose, pratybose ar veikiant tam tikrame rajone ir pan.

Pažymėtina, kad vienas iš Lietuvos krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir plėtros prioritetų yra droninių pajėgumų vystymas. Tuo pat metu LŠS savo droniniais pajėgumais galėtų veiksmingai prie to prisidėti, turėdama savo vietą šalies gynybos sistemoje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatorius – Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas. Įstatymo projektą parengė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko patarėjas Simonas Klimanskis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai?

Pagal šiuo metu galiojančią teisinį reguliavimą LŠS naudojami bepiločiai orlaiviai yra priskiriami civilinių bepiločių orlaivių kategorijai. Jų naudojimą reglamentuoja Aviacijos įstatymas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama?

Įstatymo projektu siūloma papildyti Aviacijos įstatymo 13 straipsnį, numatant, kad Lietuvos šaulių sąjungos naudojamų bepiločių orlaivių naudojimo tvarką nustatytų kariuomenės vadas, – kaip ir valstybės bepiločių orlaivių, kuriuos naudoja krašto apsaugos sistemos institucijos. Tai leis LŠS naudojamus bepiločius orlaivius priskirti prie krašto apsaugos sistemos institucijų naudojamų bepiločių orlaivių. LŠS dronų padaliniai galės būti priskiriami prie Lietuvos kariuomenės bendriems mokymams ir pratyboms ar operacijoms.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta?

Priėmus Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma. Priešingai, LŠS dronų padalinių priskyrimas prie Lietuvos kariuomenės prisidėtų prie šalies droninių pajėgumų vystymo ir stiprinimo.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai?

Įstatymas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai?

Įstatymas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą: kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios?

Priėmus Įstatymo projektą, galiojančių teisės aktų keisti ar panaikinti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka?

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus?

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir yra suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti?

Leidimo vykdyti skrydžius bepiločiais orlaiviais virš karinių teritorijų ir nustatyto atstumu aplink šias teritorijas, taip pat leidimo filmuoti, fotografuoti ar kitu būdu vizualizuoti karines teritorijas suteikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2018 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. V-619, reglamentuoja leidimo filmuoti, fotografuoti ar kitaip vizualizuoti karines teritorijas ir leidimo bepiločio orlaivio valdytojų vykdyti skrydžius virš karinių teritorijų ir nustatyto atstumu aplink šias teritorijas suteikimo tvarką. Priėmus įstatymą, reikės keisti šį aprašą, jo 3 punkte numatant, kad šio aprašo nuostatos dėl karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar vizualizavimo kitu būdu netaikomos Lietuvos šaulių sąjungos nariams. Jiems karinių teritorijų filmavimo, fotografavimo ar kitokio vizualizavimo tvarka būtų nustatoma vidaus tvarkos taisyklėse ar standartinėse veiklos procedūrose. Lietuvos šaulių sąjungos vadas turės patvirtinti atitinkamas taisykles. Taip pat reikės keisti Lietuvos kariuomenės vado 2016 m. sausio 18 d. įsakymą Nr. V-70 „Dėl Orlaivių skrydžių draudžiamąjoje arba ribojamojoje zonoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)?

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis.

„Bepiločiai orlaiviai“, „bepiločių orlaivių naudojimas“, „dronai“, „Lietuvos šaulių sąjunga“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Seimo narys

Laurynas Kasčiūnas